

ROSTOU DÍKY MIGRACI, ALE STÁRNOU. CO ŘÍKAJÍ DATA O OBYVATELSTVU V ČESKÝCH METROPOLITNÍCH OBLASTECH A AGLOMERACÍCH?

Demografický vývoj patří mezi klíčové faktory ovlivňující udržitelný rozvoj regionů - má významný dopad na ekonomiku, trh práce, dostupnost bydlení i návaznou infrastrukturu. Ve třinácti metropolitních oblastech a aglomeracích České republiky žije více než 6,5 milionů obyvatel, což je přibližně 60 % obyvatel celé země.

60 %

obyvatel ČR žije
v MOA

57 %

všech seniorů ČR
žije v MOA

60 %

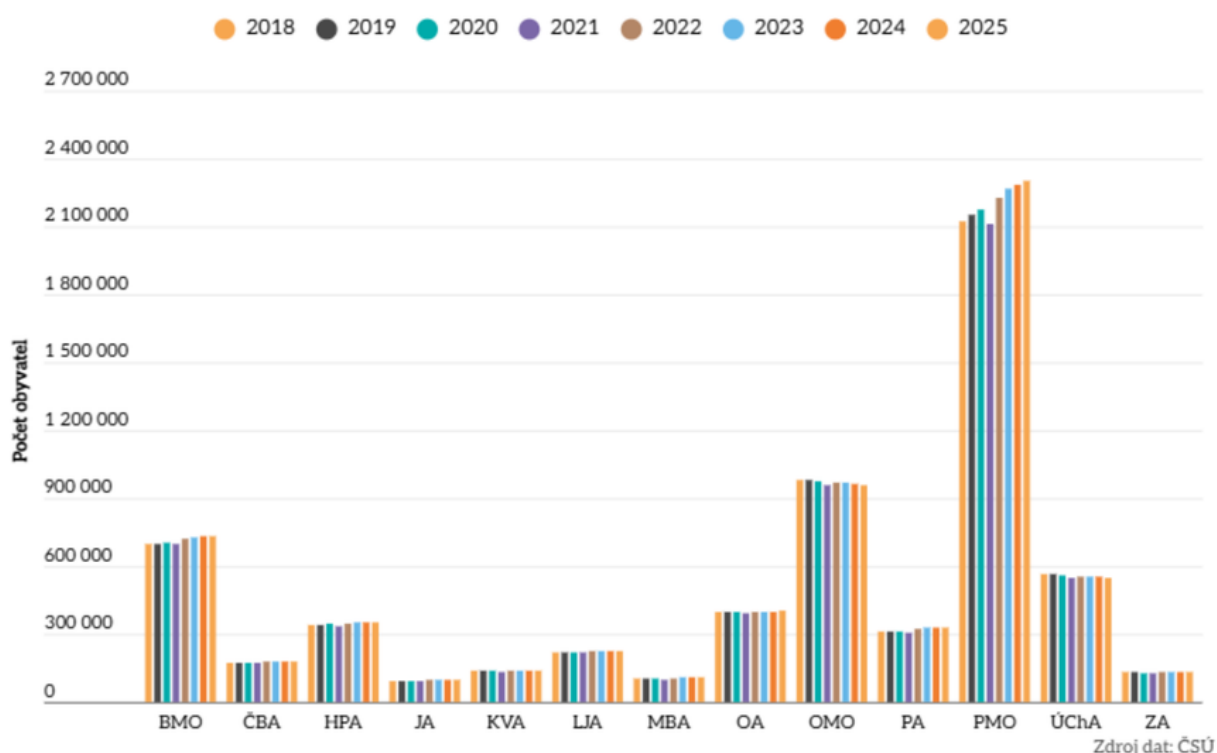
děti narozených v
ČR se narodilo v
MOA

Celkový počet obyvatel v metropolitních oblastech a aglomeracích (MOA) každoročně narůstá, přičemž ztrátové zůstávají především strukturálně postižené regiony jako Ostravská metropolitní oblast, Ústecko-chomutovská aglomerace a Karlovarská aglomerace. Růst populace metropolitních oblastí a aglomerací je dán zejména migrací do ekonomicky silných center a jejich zázemí, zatímco přirozený přírůstek je zpomalován klesající porodností. Statistiky o stáří populace, rozvrstvení věkových skupin či o porodnosti na územích metropolitních oblastí a aglomerací jsou důležité pro strategické plánování v kontextu predikce změn.

POPULAČNÍ VÝVOJ

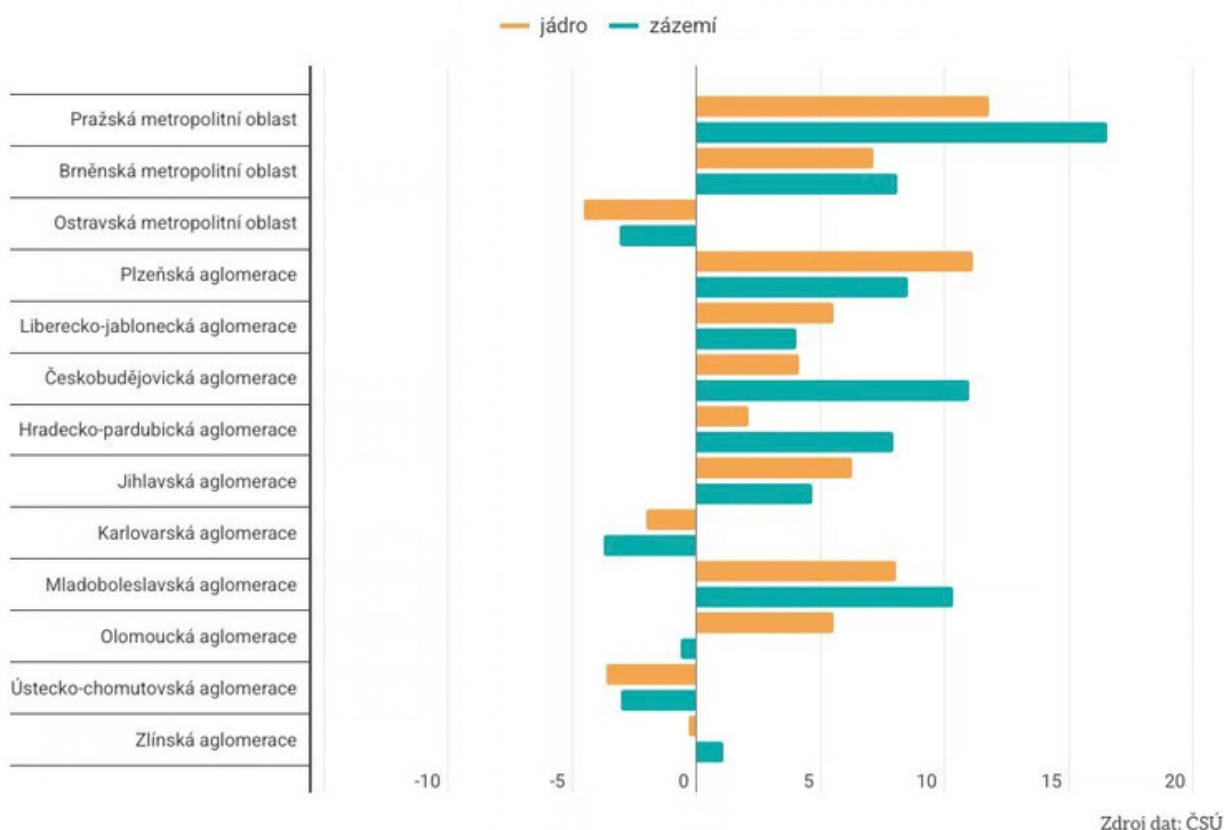
Demografický vývoj není vrámci metropolitních oblastí a aglomerací jednotný. Pražská i Brněnská metropolitní oblast dlouhodobě vykazují velmi příznivá demografická data a migrační aktivitu, avšak některé oblasti stagnují (Českobudějovická, Liberecko-jablonecká a Plzeňská aglomerace), nebo dokonce zaznamenávají celkový i migrační úbytek obyvatel, stárnutí populace či kriticky nízkou porodnost (Ostravská metropolitní oblast, Ústecko-chomutovská nebo Jihlavská aglomerace). Je nutno podotknout, že **území MOA nejsou ziskové na základě přirozené měny, ale výhradně na základě migračních přírůstků.**

VÝVOJ POČTU OBYVATEL V MOA MEZI LETY 2018-2024

Rozdíly mezi jednotlivými oblastmi reflektují jejich dlouhodobou ekonomickou sílu, strukturu hospodářství i jejich polohu v rámci České republiky. Z hlediska vnitřní struktury metropolitních oblastí a aglomerací data poukazují, až na pár výjimek, na relativně vyrovnaný vývoj mezi jádrem a obcemi v jeho zázemí.

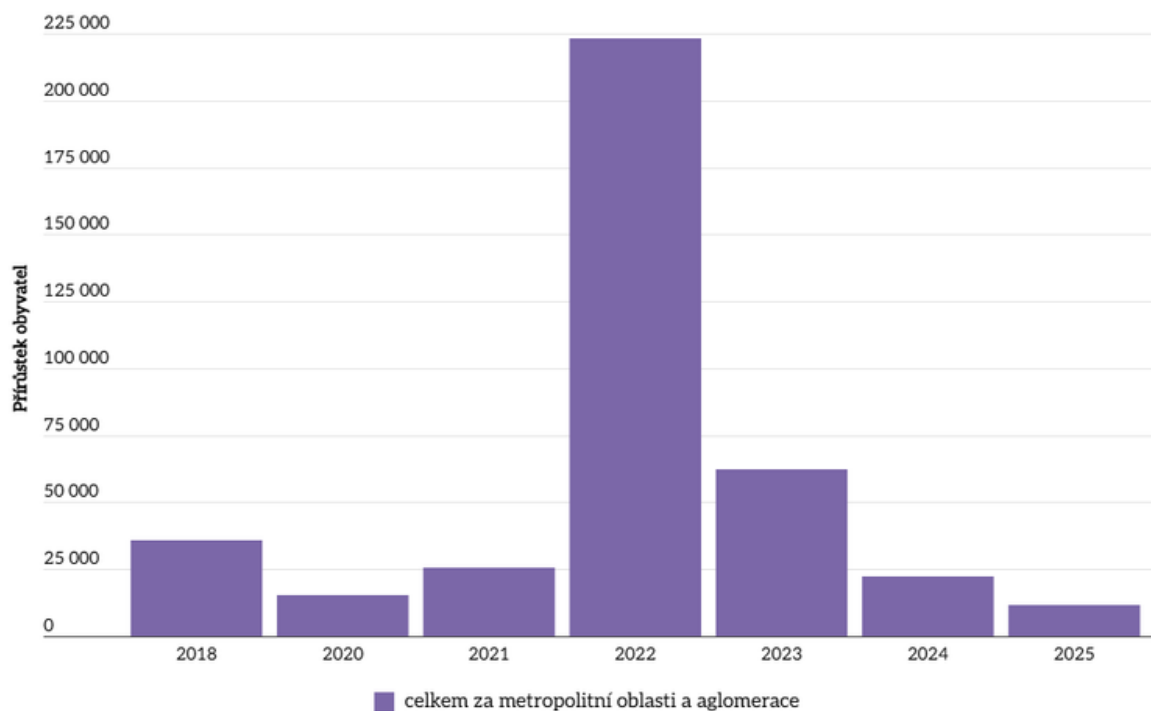
POPULAČNÍ ZMĚNA: JÁDRO A ZÁZEMÍ

HLAVNÍ DEMOGRAFICKÉ PROCESY

Hodnoty celkových přírůstků obyvatel se napříč metropolitními oblastmi a aglomeracemi výrazně liší. V datech se silně promítlo několik globálních událostí. Pokles přírůstků v období pandemie covid-19 (vyšší úmrtnost, omezená migrace) vystřídal výrazný nárůst populace v roce 2022 v souvislosti s migrací po vypuknutí války na Ukrajině. Výrazné migrační přírůstky v této době zaznamenaly i již zmíněné dlouhodobě ztrátové oblasti. Nicméně příliv válečných uprchlíků byl pouze dočasný a hodnoty v následujících letech postupně klesají až do současnosti.

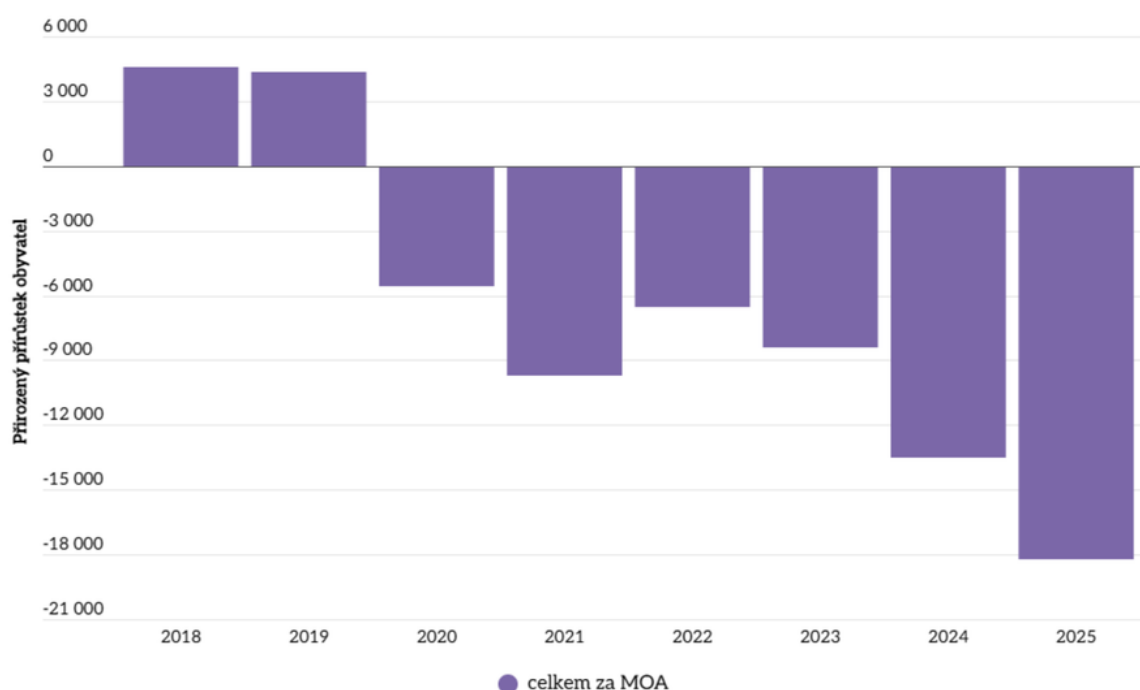
CELKOVÝ PŘÍRŮSTEK OBYVATEL V MOA

Zdroj dat: ČSÚ

Přirozený přírůstek v metropolitních oblastech a aglomeracích vykazuje výrazně nepříznivý vývoj, největší pokles byl zaznamenán v roce 2025, kde se do dat promítla také historicky nejnižší porodnost.

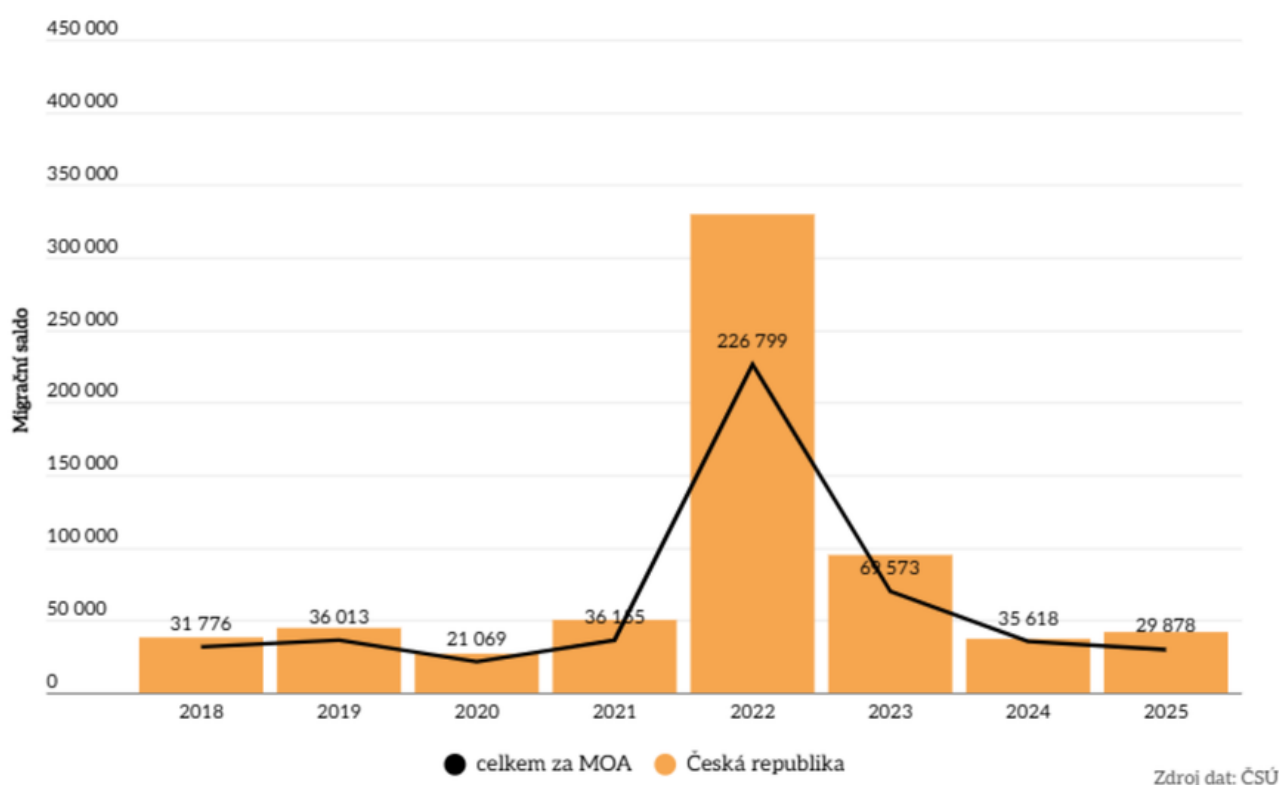
PŘIROZENÝ PŘÍRŮSTEK OBYVATEL

Zdroj dat: ČSÚ

Pro rozvoj metropolitních oblastí a aglomerací je velmi důležitou složkou populačního vývoje již zmíněná **migrace**. Právě na území MOA se koncentruje velká část migračních toků v rámci České republiky, protože se jedná o centra ekonomického rozvoje, vzdělávání a příležitostí. Opět tu platí, že nejatraktivnějšími regiony jsou ty ekonomicky nejsilnější – Pražská a Brněnská metropolitní oblast, zatímco již zmíněné strukturálně postižené regiony vykazují slabší migrační příliv obyvatel. Jihlavská aglomerace a Ostravská metropolitní oblast dokonce vykazují úbytek obyvatel stěhováním.

PŘÍRŮSTEK OBYVATEL STĚHOVÁNÍM

Významnou roli v demografii hraje také **stárnutí populace**. Současný index stáří na území metropolitních oblastí a aglomerací dosahuje hodnoty 130,6, v porovnání s celou republikou je však téměř o 8 bodů nižší. Rychlejší tempo stárnutí a vyšší počty starších obyvatel vykazují jádrová města oproti jejich zázemí, což lze vysvětlit suburbanizací – rostoucí náklady na život ve městech motivují mladší rodiny hledat bydlení v jejich zázemí. Tento trend

však neplatí ve strukturálně postižených regionech (Ostravská metropolitní oblast, Ústecko-chomutovská a Karlovarská aglomerace), kde je suburbanizační proces slabší. Nejmladší populaci mají ekonomicky silné a atraktivní oblasti (Pražská metropolitní oblast, Mladoboleslavská aglomerace), zatímco nejstarší obyvatelstvo je ve ekonomicky slabších a periferních oblastech (Karlovarská a Zlínská aglomerace).

INDEX STÁŘÍ

SHRNUTÍ HLAVNÍCH TRENDŮ

Demografický vývoj v metropolitních oblastech a aglomeracích potvrzuje klíčovou roli v populačním vývoji České republiky, jelikož právě MOA soustředí většinu obyvatel Česka. Data poukazují na **silný význam migrace** jakožto klíčového faktoru ovlivňujícího demografickou situaci v jednotlivých oblastech, kdežto přirozený

přírůstek v průběhu času ztrácí na významu. Zatímco atraktivní a ekonomicky silné oblasti těží především z migračních toků, **přírozený populační vývoj zůstává nepříznivý napříč všemi MOA.** Přestože se většina území dlouhodobě rozrůstá, tempo i charakter změn se mezi jednotlivými oblastmi liší. Porozumění těmto procesům je zásadní pro pochopení rozdílů mezi jednotlivými oblastmi a nabízí také základní rámec pro další sledovaná témata.

Sledování populačního vývoje a trendů je také důležité z hlediska **plánování odpovídající infrastruktury** - metropolitní oblasti a aglomerace analyzují demografický vývoj a přizpůsobují mu plánované projekty tak, aby odpovídaly aktuální situaci v území. V rámci nástroje integrovaných územních investic jsou podporovány projekty v mateřských a základních školách, ale také projekty ve zdravotní a sociální oblasti. Mezi lety 2014-2025 bylo v metropolitních oblastech a aglomeracích díky integrovaným nástrojům realizováno **73 projektů výstavby či rozšíření kapacit mateřských škol, 437 projektů na základních školách a 231 projektů v sociální oblasti.**

Více informací o metropolitních oblastech a aglomeracích ČR najdete na www.moa-cr.cz a na našich sociálních sítích.

